

Handläggare
Oliver Karlöf
Telefon: 08-508 27 659

Till
Idrottsnämnden

Remissvar av Stärkt lokalt åtgärdsarbete – ingen övergödning (SOU 2020:1)

Svar på remiss från kommunstyrelsen (Dnr KS 2020/647)

Förvaltningens förslag till beslut

Idrottsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Marina Högländ
Idrottsdirektör

Robert Sköld
Avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat till idrottsnämnden att yttra sig över Miljödepartementets remiss av Stärkt lokalt åtgärdsarbete– att nå målet ingen övergödning (SOU 2020:10) senast 2020-07-14.

Syftet med den utredning som remitterats till idrottsnämnden om minskad övergödning är i korta drag att hitta åtgärder, samverkansstrukturer och lättnader i lagstiftningen som kan bidra till en minskad näringsbelastning av fosfor och kväve i de marina och limniska miljöerna. Generellt är undersökningen och åtgärdsförslagen mycket genomarbetade och idrottsförvaltningen är positiv till att dessa allvarliga problem för den marina miljön uppmärksammas. En snabbare handläggning för anmälan och tillstånd till vattenverksamhet enligt miljöbalken kombinerat med strandskyddsundantaget skulle enligt idrottsförvaltningens bedömning kunna bli mycket effektiva incitament för myndigheter och organisationer som överväger att genomföra våtmarkssatsningar.

Idrottsförvaltningen

När det gäller biotopskyddet och förslaget att kringgå detta vid våtmarks- och dammanläggningar ser idrottsförvaltningen en fara i att

underlätta för dammbyggen då de fiskarter som kan missgynnas av hindrade vandringsvägar förlorar ytterligare ett skydd. Detta förslag bör därför utformas så att anläggningar av dammar inte får påverka fiskfaunan negativt.

Slutligen hade idrottsförvaltningen gärna sett att rapporten gav en något mer nyanserad bild av de marina ekosystemen där ökade näringsutsläpp gynnar somliga arter och missgynnar andra.

Bakgrund

Med hänsyn till de nationella, EU-rättsliga och internationella mål för näringsläckage ligger Sverige bra till för sina sjöar och vattendrag men havsmiljön är i behov av stora reduktioner av kväve och fosfor. Orsakerna är många och störst påverkan har utsläpp från jordbruket i samband med bristande kvarhållning av vatten i exempelvis våtmarker. Även om avloppsreningen sedan 1990-talet är väsentligt mer effektiv än tidigare är Östersjön starkt påverkad. År 2018 uppmättes de största ytorna av syrefria bottenar hittills.

Syftet med den utredning som remitterats till idrottsnämnden om minskad övergödning är i korta drag att hitta åtgärder, samverkansstrukturer och lättnader i lagstiftningen som kan bidra till en minskad näringsbelastning av fosfor och kväve i de marina och limniska miljöerna. Några av de åtgärder som tas upp är fysiska - rening av avlopp, skydds-zoner, fosfordammar, våtmarker och blå fånggrödor (mussel-, alg- och sjöpungodling). Andra rör möjligheten att exempelvis bortse från krav på strandskydd och biotopskydd vid åtgärder som hämmar näringsbelastningen.

Ärendets beredning

Kommunstyrelsen har remitterat till idrottsnämnden att yttra sig över Miljödepartementets remiss av Stärkt lokalt åtgärdsarbete – att nå målet ingen övergödning (SOU 2020:10) senast 2020-07-14. Ärendet har beretts inom avdelningen för idrottsverksamhet – idrott utomhus.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Generellt är undersökningen och åtgärdsförslagen mycket genomarbetade och idrottsförvaltningen är positiv till att dessa allvarliga problem för den marina miljön uppmärksammas.

Idrottsförvaltningen anser att införande av undantag för strandskydd vid anläggning eller restaurering av våtmarker skulle kunna stimulera att fler våtmarker och dammar anläggs i enlighet med vad som beskrivs i remissen. Med erfarenhet av just denna typ av åtgärd vill

idrottsförvaltningen även lyfta problemen med handläggningstider för tillstånd till vattenverksamhet enligt miljöbalken. Idrottsförvaltningen anser att en allokering av resurser till Länsstyrelserna för att kunna hantera dessa ärenden mer effektivt skulle underlätta för alla som söker medel och utför våtmarkssatsningar. Handläggningstiderna kan ibland dröja över ett år och således försena eller rentav underminera hela projekt när det finns tidsfrister att ta hänsyn till. En snabbare handläggning kombinerat med strandskyddsundantaget skulle enligt idrottsförvaltningens bedömning kunna bli mycket effektiva incitament för myndigheter och organisationer som överväger att genomföra våtmarksåtgärder

När det gäller biotopskyddet och förslaget att kringgå detta vid våtmarks- och dammanläggningar ser idrottsförvaltningen en fara i att underlätta för dammbyggen då de fiskarter som kan missgynnas av hindrade vandringsvägar förlorar ytterligare ett skydd. Detta förslag bör därför utformas så att anläggningar av dammar inte får påverka fiskfaunan negativt.

Även om fokus i rapporten ligger på att förhindra en ökad mängd näringsämnen bör de vatten som inte lider av övergödning lyftas som potentiella områden för exempelvis småskaliga matfiskodlingar som till exempel kan drivas av småföretag. Odlingar ger råvara för förädling och lokal försäljning samt bidrar till Sveriges självförsörjningsförmåga, något som lyfts fram som en allt viktigare möjlighet, inte minst i kristider.

Slutligen hade idrottsförvaltningen gärna sett att rapporten gav en något mer nyanserad bild av de marina ekosystemen där ökade näringsutsläpp gynnar somliga arter och missgynnar andra. Ett ”friskt” hav får inte tolkas som att kristallklart/näringsfattigare vatten alltid bör eftersträvas. Den biologiska mångfalden och ett ekosystem i balans gynnas just av tillgången till olika förhållanden och livsmiljöer.

Bilaga

Stärkt lokalt åtgärdsarbete, ingen övergödning (SOU 2020:10)